

VOORLOPIG VERSLAG van de commissie van rapporteurs voor het ontwerp van wet (en bijlage), houdende nieuwe regeling van de pensioenen van de burgerlijke ambtenaren en van hun nabestaanden (Algemene burgerlijke pensioenwet).

De overweging van dit wetsontwerp in de afdelingen der Kamer heeft geleid tot het volgende.

Inleiding

Nadat de Staatscommissie voor de pensioenwetgeving, welke commissie stond onder voorzitterschap van prof. dr. G. A. van Poelje — aldus vingen vele leden hun beschouwingen aan —, op 30 december 1957 haar eindverslag, vergezeld van een voorontwerp voor een nieuwe algemene burgerlijke pensioenwet, had ingediend, volgden de invoering van de Algemene Ouderdomswet, van de Algemene Weduwen- en Wezenwet met de daarmee gepaard gaande inpassing in de pensioenwetgeving, en ten slotte de invoering van de welvaartsvastheid van de pensioenen bij de wet Pensioenmaatregelen 1963. Deze voorzieningen zijn in het onderhavige wetsontwerp, dat op de meeste hoofdpunten vrijwel overeenstemt met het ontwerp van genoemde staatscommissie, in principe behouden.

Het wetsontwerp heeft — aldus dezelfde leden — aan de overzijde van het Binnenhof, vooral ook door de arbeid van de vaste Commissie voor Ambtenarenzaken en Pensioenen, een grondige behandeling gehad.

Sommige leden voegden aan het vorenstaande toe, dat ook de ambtsvoorganger van de huidige Minister van Binnenlandse Zaken dient te worden genoemd in de rij dergenen, die aan het tot stand komen van de voorgestelde nieuwe regeling op het stuk der pensioenen in niet onbelangrijke mate hebben bijgedragen. Zij wensten ten aanzien van de Staatscommissie en van deze bewindsman van hun waardering blijkt te geven.

Van verschillende zijden verklaarde men voorts, in hoofdlijnen in te stemmen met de strekking en met de inhoud van het wetsontwerp, dat kan worden gekenschetst als een codificatie van reeds bestaande voorzieningen met daarnaast talrijke, waaronder belangrijke, verbeteringen, waarop reeds lang is gewacht.

De weerbarstige materie van de ambtenarenpensioenering, tot nu toe vervat in een wet, welke mede door de talrijke wijzigingen moeilijk leesbaar is geworden, is thans neergelegd in een ontwerp, dat in ieder geval overzichtelijk is, al zullen ook na de invoering van de in bespreking zijnde regeling toepassing en jurisprudentie steeds opnieuw knopen moeten doorhakken.

Algemeen

Sommige leden constateerden, dat in de voorgestelde regeling aan vele wensen, welke bij het overheidspersoneel leven, op bevredigende wijze is tegemoetgekomen en dat, zo die regeling tot wet zal zijn verheven, voor dit personeel een goede pensioenregeling zal zijn tot stand gebracht. Zij verklaarden aan

¹⁾ De commissie van rapporteurs vestigt er de aandacht op, dat in dit verslag — tenzij anders blijkt — de aanduidingen memorie van toelichting en memorie van antwoord staan voor memorie van toelichting en memorie van antwoord aan de Tweede Kamer nopens wetsontwerp 7980; de aanduiding *Handelingen* staat voor *Handelingen-Tweede Kamer* dezer zitting.

het geheel der in bespreking zijnde regelingen gaarne hun steun te zullen geven, ondanks bezwaren op enkele punten, waarop zij nader in dit verslag zullen terugkomen.

Gaarne zouden deze leden van de Regering vernemen, hoever de voorbereiding van de onderscheidene algemene maatregelen van bestuur, welke op grond van de nieuwe wet tot stand zullen moeten komen, is gevorderd. Kan een tijdige afkondiging van deze algemene maatregelen worden verwacht, of zal er gedurende geruime tijd een vacuum bestaan?

Is het de Regering bekend, zo vroegen de aan het woord zijnde leden in dit verband, dat tussen de aanvraag voor een invaliditeitspensioen en de vaststelling daarvan een lange tijd pleegt te verlopen en dat het voorkomt, dat de vereiste medische keuring soms eerst vele maanden nadat de aanvraag is ingediend, geschiedt?

Op welke wijze denkt de Regering in deze ongewenste toestand verbetering te brengen?

Ten aanzien van de materiële punten in het wetsontwerp geregeld, constateerden vele andere leden, dat de onderhavige voorstellen een belangrijke verbetering vormen, vergeleken met de bepalingen, vervat in de Pensioenwet 1922. Het geheel der voorzieningen, dat het ontwerp de ambtenaren biedt, is voor deze leden zeker aanvaardbaar. Gelijk huns inziens ook is gebleken uit de behandeling aan de overzijde van het Binnenhof, zou het ontwerp niettemin nog wel voor verbetering vatbaar zijn. De hier aan het woord zijnde leden dachten daarbij met name aan het verzorgsterspensioen, aan het vrijwillig ouderdompensioen en aan een „welvaartsvastheid” van het pensioen, waarbij wordt rekening gehouden met structurele wijzigingen van de salariering. Ten aanzien van het eerste punt heeft de Minister van Binnenlandse Zaken nadere studie toegezegd. De beide andere punten heeft hij afgewezen. Deze leden stelden zich voor, op een en ander elders in dit verslag terug te komen.

Enige leden verklaarden ingenomen te zijn met de toezegging der Regering, over enige jaren na het kracht van wet verkrijgen van de onderhavige regeling het totstandkomen van een „novelle” te zullen bevorderen. Eventuele aan het licht gekomen knelpunten in de regeling zullen alsdan kunnen worden weggenomen (*Handelingen*, blz. 460, rechterkolom).

De leden, laatstelijk aan het woord, brachten wijders het door de Regering ingenomen afwijzende standpunt ten aanzien van het zgn. vrijwillig ouderdompensioen op 60-jarige leeftijd ter sprake (memorie van toelichting, blz. 15). Zij konden zich, gezien de krappe arbeidsmarkt, met dit standpunt verenigen.

Vele andere leden merkten ter zake op, dat de Regering haar afwijzing van de bedoelde mogelijkheid tot vervroegde pensionering mede gebaseerd op de financiële consequenties, welke eruit zouden voortvloeien. Is er, zo vroegen deze leden, wel eens een onderzoek ingesteld naar de bijzondere kosten, welke het in dienst houden van de ouder dan 59-jarigen medebrengt? Zou het grotere ziekteverzuim in deze leeftijdsgroep de Overheid niet op grote kosten komen te staan en is pensionering op 60-jarige leeftijd dan wel inderdaad zoveel duurder? Indien hierover gegevens voorhanden zijn, zou overlegging daarvan bijzonder worden op prijs gesteld.

Enige leden herinnerden er verder aan, dat de Regering het voorstel van de Staatscommissie tot afschaffing van het bestaande vervroegd ouderdompensioen, het recht op pensioen op 55-jarige leeftijd, niet op eigen verzoek, uit bepaalde zgn. slijtende betrekkingen, had overgenomen (memorie van toelichting, blz. 15, rechterkolom).

De rechtspositieregelingen van het personeel der overheids- en semi-overheidslichamen zullen, aldus de memorie van toelichting, desgewenst moeten voorzien in de mogelijkheid van een functioneel leeftijdsontslag. Dit betekent, dat personen, die werkzaam zijn in een functie, welke bijzonder zware eisen stelt, eisen, waaraan zij niet tot hun 65ste jaar zullen kunnen voldoen, vóór het bereiken van die leeftijd zullen worden ontslagen. Te hunnen behoeve zullen dan naar analogie van de bestaande wachtgeldregeling, voorzieningen worden getroffen, doch dit betekent een verschuiving van lasten van het pen-

sioenfonds naar de organen, welke verschuiving deze leden te betreuren achten.

De voorziene wijziging van de regeling inzake het functioneel leeftijdsontslag had als zodanig de instemming van vele andere leden. De consequenties van die wijziging achtten evenwel ook deze leden voor de lagere publiekrechtelijke lichamen bezwaarlijk. Weliswaar worden de provinciën en de gemeenten via het Provincie- en het Gemeentefonds in de hogere uitgaven tegemoet gekomen, doch die verlichting houdt niet direct verband met de extra-uitgaven, welke de onderhavige wetswijziging voor de individuele provincie of gemeente, om over waterschappen e.d. nog maar te zwijgen, zal medebrengen. De vraag, in hoeverre b.v. de individuele gemeente met deze hogere uitgave zal worden belast, zal, aldus de aan het woord zijnde leden, afhangen van de omstandigheid, of de gemeente een eigen politie, een eigen (beroeps)brandweer, eigen zieken- en verzorgingshuizen, een eigen vervoersbedrijf e.t.q. heeft. Ware hier niet, zo vroegen zij, een individuele regeling op het stuk der financiën te verkiezen geweest?

Vele leden hadden met belangstelling kennis genomen van de toezegging van de Minister van Binnenlandse Zaken in de Tweede Kamer, dat de invoering van een zgn. zuster- en verzorgsterspensioen — bij overlijden van de ambtenaar toe te kennen aan degene, die deze ambtenaar altijd heeft verzorgd — nader zal worden bestudeerd (*Handelingen*, blz. 467, rechterkolom). Deze leden drongen erop aan, op korte termijn met deze studie een aanvang te maken. Zij achtten een voorziening, als hier bedoeld, alleszins gewenst.

Vele andere leden vestigden er de aandacht op dat, gezien de grote gevarieerdheid van gevallen welke het in bespreking zijnde stuk wetgeving zal moeten omspannen, de functie van de rechtspraak bijzonder belangrijk zal zijn. Dat de ontwerpers aandacht hadden besteed aan een betere regeling van de rechtspraak inzake pensioenaangelegenheden, stemt tot verheugenis. De hier aan het woord zijnde leden achtten de te openen mogelijkheid voor de (gewezen) ambtenaar om zowel het ambtenarenrecht te 's-Gravenhage als de Centrale Raad van Beroep te adriëren, een wezenlijke verbetering. Intussen vroegen zij zich wel af, of over de gehele linie aan deze administratieve rechters voldoende mogelijkheden zullen zijn gegeven voor „recht”-trekking van aangevochten beslissingen. Zij dachten hier met name aan de in het wetsontwerp opgenomen hardheidsclausules, welke zulke belangrijke en onmisbare veiligheidskleppen vormen, t.w. de artikelen F 14, H 12, J 21 en T 5. Zal een belanghebbende van deze hardheidsclausules profijt trekken, dan moet toepassing van het (de) hoofdstuk(ken) „naar het oordeel van de directie” leiden tot een onredelijke uitkomst, in welk geval de directie, na goedkeuring van de raad van toezicht, „bevoegd” is een gunstiger beslissing te nemen. Grondslagen voor die beslissing vormen aldus een subjectief oordeel van de directie en — indien dat oordeel ten gunste van de belanghebbende strekt — het hanteren van een discretionair geredigeerde bevoegdheid. Of de ambtenarenrechter een dergelijke decisie, zo deze voor de belanghebbende ongunstig uitvalt, nog zal kunnen aantasten, leek deze leden twijfelachtig; in ieder geval is hier slechts een bijzonder kleine toetsingsmarge voor de ambtenarenrechter overgelaten. De leden, hier aan het woord, wilden gaarne vernemen of, en zo ja, in hoeverre, naar het oordeel der bewindslieden, er nog sprake zal kunnen zijn van een wezenlijke toetsing door de rechter te dezer zake. Ware het — zo vroegen deze leden — niet beter geweest de subjectieve en discretionaire elementen in de hardheidsclausules te objectiveren?

In dit verband wezen dezelfde leden op artikel B 3 van het ontwerp. In de Pensioenwet 1922 zijn wel objectieve criteria gesteld voor de beantwoording van de vraag, of personeel van privaatrechtelijke lichamen aan die wet rechten en plichten kunnen ontnemen. Bij verschil van gevoelen tussen (lagere) overheid en Pensioenraad kan de Centrale Raad van Beroep beslissen. In het in bespreking zijnde ontwerp is een „beleids”-beslissing geïntroduceerd, met een bijzonder grote vrije marge voor de Kroon, vaag als de criteria in genoemd artikel zijn. Zou een Koninklijk besluit ter zake anders uitvallen dan b.v. door

een lager publiekrechtelijk lichaam wordt gewenst, dan zou het lichaam en wellicht ook het betrokken personeel — naar het deze leden voorkwam — beroep ingevolge de Wet beroep administratieve beschikkingen kunnen instellen. De weg naar de ambtenarenrechter zal echter — in tegenstelling met de situatie onder vigeur van de Pensioenwet 1922 — voor het belanghebbende personeel zijn afgesloten. Die weg zal, naar het deze leden verder voorkwam, evenmin openstaan in gevallen van toepassing van artikel B 4. Immers, in artikel S 2 is niet opgenomen de Koninklijke beslissing krachtens hoofdstuk B.

De aan het woord zijnde leden zouden het op prijs stellen, indien de bewindslieden in hun antwoord op dit verslag een beschouwing zouden wijden aan het geheel van rechtsbescherming, dat het wetsontwerp biedt en voorts zouden ingaan op de vraag, of deze bescherming, naar hun oordeel, voldoende, evenwichtig en niet nodeloos ongelijkvormig is. Ligt het, gesteld dat het ontwerp tot wet zal worden verheven, in de bedoeling aldus vroegen deze leden, na enige ervaring met de toepassing van artikel B 3, te komen met een uitwerking van de vage criteria, thans in dit artikel neergelegd, in een algemene maatregel van bestuur, zodat met name de lagere publiekrechtelijke lichamen en de betrokkenen zullen weten, waar zij aan toe zijn?

Enige leden juichten het toe, dat in het ontwerp is overgenomen het voorstel van de Staatscommissie inzake het zgn. generaal pardon, zodat, wanneer het ontwerp tot wet zal zijn geworden, een nieuwe gelegenheid zal zijn geopend tot inkoop van diensttijd voor degenen, die eerder de mogelijkheid hiertoe hadden laten voorbijgaan.

Artikelen

Artikel A 8. Verscheidene leden stelden de vraag, of inderdaad, zoals deze leden hadden begrepen, aan de zgn. welvaartsvastheid van de pensioenen de consequentie verbonden is, dat de pensioenen een eventuele daling van de welvaart moeten volgen.

Zullen salarisverhogingen, zo vroegen dezelfde leden verder, welke beogen de gevolgen van inflatie voor het Rijkspersoneel te compenseren, beschouwd worden als wijzigingen van een algemeen karakter, welke mitsdien moeten doorwerken in de pensioenen?

Sommige leden brachten in herinnering, dat zij reeds meer dan eens bij de behandeling van de rijksbegroting (Departement van Binnenlandse Zaken) in deze Kamer hadden te kennen gegeven zich niet te kunnen verenigen met de omstandigheid, dat met de aanpassing der salarissen, welke door mitigatie van de langjarige nivellering heeft plaats gehad (de zgn. Toxopeus-ronden), bij de uitwerking van de welvaartsvastheid der pensioenen geen rekening is gehouden.

De in de vorige alinea aan het woord zijnde leden, waarbij zich enige andere leden aansloten, betreurden het, dat de Minister van Binnenlandse Zaken tijdens de openbare behandeling van dit wetsontwerp in de Tweede Kamer — zij het op ietwat verholde wijze — het onaanvaardbaar had uitgesproken ten aanzien van een wijziging op dit punt (*Handelingen*, blz. 466).

Deze leden waren van oordeel, dat het ontbreken van een regeling, als hier bedoeld, in het wetsontwerp als een ernstig manco moet worden beschouwd.

Vele andere leden merkten op, dat de bezwaren, welke de Minister van Binnenlandse Zaken tegen een „uitbouw” van de welvaartsvastheid door het instellen van „jubeljaren” of door andere geëigende middelen bij de behandeling van het wetsontwerp in de Tweede Kamer had ontwikkeld, huns inziens weinig overtuigend klinken. Wanneer ook te dezen bezwaren van financiële aard als doorslaggevend moeten worden beschouwd, zouden de hier aan het woord zijnde leden met „uitstel” van verdergaande maatregelen inzake de welvaartsvastheid gemakkelijker kunnen meegaan dan met „afstel” op „princiële” gronden.

Artikel B 1. Vele leden zouden het op prijs stellen, indien de Regering in een gefundeerde beschouwing de vraag zou

beantwoorden, waarom in het onderhavige wetsontwerp personen, die in dienst zijn van de openbare lichamen voor beroep en bedrijf, bedoeld in de artikelen 159 tot en met 161 van de Grondwet, niet als ambtenaren in de zin der wet worden aangemerkt.

Enige leden merkten in dit verband op, dat bij het in bespreking zijnde ontwerp wordt voorgesteld, werknemers van verschillende categorieën als ambtenaren in de zin van de Pensioenwet te beschouwen — b.v. het personeel van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten e.a. —, die veel minder in de overheids sfeer werkzaam zijn dan het produktschaps-personeel.

Is de Regering bereid, wanneer het ontwerp het *Staatsblad* zal hebben bereikt, te overwegen het personeel, bedoeld in het tweede lid, sub f, van dit artikel, in de toegezegde novelle op te nemen?

Artikel B 3. Sommige leden merkten op, dat door de in lid 1 van dit artikel bedoelde privaatrechtelijke lichamen veelal pensioenregelingen door middel van levensverzekeringsmaatschappijen zijn tot stand gebracht. Zij achtten het noodzakelijk, met deze bestaande regelingen rekening te houden, hetgeen huns inziens zou kunnen geschieden door middel van de voorwaarden, bedoeld in lid 2 van dit artikel.

Artikel F 6. Vele andere leden verzochten de aandacht van de Regering voor de aflevering van „De Gemeentestem” van 12 november 1965, waarin op blz. 270, 2de kolom, ongerustheid wordt uitgesproken over het resultaat van de toepassing van dit artikel (het vaststellen van de middelsom van berekeningsgrondslagen voor een dienstlijn) in het geval, dat de ambtenaar per 1 januari van een jaar gepensioneerd wordt. Kunnen de bewindslieden uiteenzetten, hoe de situatie te dezen rechtens is?

Artikelen G 1 en G 2. Sommige leden stelden het volgende aan de orde. Indien een gewezen ambtenaar ouderdomspensioen geniet en dan opnieuw in overheidsdienst treedt — een situatie, die zich bij het onderwijs niet zelden voordoet — verkrijgt dan de vrouw, waarmede hij na zijn 65ste jaar is gehuwd, recht op weduwenpensioen bij overlijden van de ambtenaar?

Vele leden brachten voorts het volgende ter sprake. De weduwe, die in het bezit is van een weduwenpensioen en in een niet-bewezen concubinaatsverhouding leeft — en dus volgens de thans geldende pensioenwetgeving nog ten volle haar weduwenpensioen geniet — zal na de inwerkingtreding der voorgestelde regeling, wet geworden, formeel kunnen huwen met behoud van een gedeelte van het weduwenpensioen. Bij dit licht gezien, is het onredelijk, dat de weduwe, die eerder eveneens in het bezit was van een weduwenpensioen, doch wederom is gehuwd en daarom, volgens de thans geldende pensioenwetgeving, haar weduwenpensioen zag beëindigd, na de inwerkingtreding der nieuwe wet — bij gebreke van een overgangsbepaling — niet weder in het bezit van een weduwenpensioen zal worden gesteld.

Artikel G 4. Vele andere leden merkten op, dat dit artikel recht geeft op bijzonder weduwenpensioen aan de vrouw, met wie een overleden ambtenaar, gewezen ambtenaar of gepensioneerd ambtenaar, gehuwd is geweest, indien het huwelijk op haar vordering is ontbonden. Deze leden vroegen zich af, of deze voorwaarde wel strookt met de echtscheidingspraktijk. Wordt niet dikwijls, indien echtscheiding na overleg tussen partijen plaats heeft, juist met het oog op de (hoge) ambtelijke positie van de man, de „schuld” door de vrouw op zich genomen? Zou een uitwijkmogelijkheid ten aanzien van deze voorwaarde niet wenselijk zijn geweest?

Artikelen J 4 juncto J 6. Vele leden wierpen de vraag op, in hoeverre het recht op ambtenarenpensioen voor de laagstbezoldigde ambtenaren nog reële betekenis heeft, nu een verband is gelegd tussen de uitkering ingevolge de Algemene Ouderdomswet/Algemene Weduwen- en Wezenwet en pensioen.

Deze vraag is, aldus deze leden, met het volgende, wille-

keurige, voorbeeld te illustreren: Bij een pensioensgrondslag van b.v. f 6274 per jaar en een diensttijd van 40 jaren, bedraagt het ouderdomspensioen f 4863 per jaar. Op dit ouderdomspensioen wordt 80 pct. van de A.O.W.-uitkering — of 80 pct. van f 3756 = f 3048 — in korting gebracht. Aan ouderdomspensioen blijft dan nog f 4863 — f 3048 = f 1815 per jaar over. Om dit restant-bedrag aan ouderdomspensioen te verwerven, betaalt de ambtenaar echter f 495,65 per jaar aan premie. Was dezelfde persoon werknemer tegen eenzelfde beloning in het particuliere bedrijf, dan zou de premie A.O.W./A.W.W. in totaal bedragen 10,2 pct. van f 6274 = f 639,95, waarvan voor rekening van de werkgever komt 7,1 pct. van f 6274 = f 445,45, terwijl het aandeel van de werknemer dus f 194,50 bedraagt. De vorenbedoelde ambtenaar met een pensioensgrondslag van f 6274 betaalt in feite derhalve een premie van f 495,65 — f 194,50 = f 301,15 per jaar om een pensioen van f 1815 per jaar te verwerven.

In de praktijk doen zich, naar het schijnt, gevallen voor, waarin door het verband, dat is gelegd tussen de uitkering ingevolge de Algemene Ouderdomswet/Algemene Weduwen- en Wezenwet en de pensioenwetgeving, aan pensioenuitkering géén bedrag overblijft.

Hoe oordeelt de Regering over deze consequenties van het bedoelde verband en met name over de vraag, of het redelijk is, dat in deze verhouding door de betrokken ambtenaren, die toch al tot de laagstbezoldigden behoren, de volledige pensioenpremie wordt betaald?

Artikelen K 1 t/m K 8. Van verschillende zijden werd met instemming gewag gemaakt van de in het ontwerp opgenomen bepalingen — welke bepalingen tezamen een nieuw element in de pensioenwetgeving zullen vormen — betreffende de herplaatsing van een ambtenaar, nog geen vijftig jaren oud, in verband met opgetreden (lichamelijke en/of psychische) ongeschiktheid voor zijn functie, in een andere, hem meer passende werkring.

Enige leden voegden hieraan toe, dat krachtens de voorgestelde regeling ook bijzondere aandacht zal worden besteed aan de revalidatie en eventuele herscholing. Deze leden juichten dit toe, evenals de mogelijkheid, welke dan zal worden geopend, om het voor de ambtenaar nadelige verschil tussen het salaris uit hoofde van zijn nieuwe werkring en dat van zijn oorspronkelijke betrekking uit het pensioenfonds bij te passen.

Vele leden stelden de vraag, hoe de Regering zich de werking van de onderwerpelijke bepalingen in de praktijk voorstelt; aangenomen mag immers worden, dat het meestentijds onmogelijk zal zijn een andere passende volledige betrekking aan te wijzen. Dit zal vooral het geval zijn bij de gemeenten, in het bijzonder — het behoeft geen betoog — bij de kleine gemeenten, wier personeelsbestand zeer beperkt is.

Vele andere leden vroegen zich af, of de herplaatsbaarheid — wil er in de praktijk iets van terecht komen — niet centraal zou moeten worden geregeld. Met name voor de kleine en kleinere lagere publiekrechtelijke lichamen zal het inderdaad, gelijk gezegd, niet eenvoudig zijn aan het instituut een zinnige bijdrage te leveren. Denken de bewindslieden hier ter realisering van het principe aan een (nadere) centrale regeling, waarbij uiteraard in belangrijke mate rekening wordt gehouden met de belangen van betrokkenen?

Het was deze leden niet geheel duidelijk, hoe de situatie voor de belanghebbende rechtens zal zijn, indien hij, herplaatst zijnde, al of niet bij wijze van straf wordt ontslagen. Gaarne zullen zij hierover nader worden ingelicht.

Enige leden vroegen wijders, of niet was overwogen in de voorgestelde regeling de mogelijkheid te openen, oudere ambtenaren — b.v. zij die de 60-jarige leeftijd hebben bereikt —, die hun taak niet meer volledig kunnen vervullen, in hun functie te handhaven, doch minder diensturen te laten maken, ten einde dezen zodoende, door het in stand houden van het dienstverband, de gelegenheid te bieden het aantal dienstjaren te verhogen; bij een gang van zaken, als hierbedoeld, zou men echter — ook indien de vermindering van het aantal diensturen tot een lagere bezoldiging zou leiden — voor de berekening

van de pensioensgrondslag bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd moeten uitgaan van het salaris dat belanghebbende de laatste 2 jaren bij een volledige dienstvervulling zou hebben genoten. Zou in het evengenoemde geval het pensioenfonds niet ook de mindere beloning kunnen suppleren?

Wanneer de lagere organen onder vigeur van de in bespreking zijnde regeling te zijner tijd tot dergelijke regelingen zouden komen, hoe staat de Regering hier dan tegenover bij een eventuele latere wetswijziging?

Artikel N 13. Sommige leden zouden gaarne worden ingelicht over de wijze, waarop, naar de Regering zich voorstelt, dit artikel zal worden toegepast. Zij konden zich ermede verenigen dat, als het om kleine bedragen gaat, aan een afkoop-som de voorkeur wordt gegeven boven een periodieke betaling; als het echter om grotere bedragen gaat, zouden er aan de toekenning van een bedrag ineens voor de ambtenaar fiscale nadelen verbonden kunnen zijn. Zal de keuze tussen de uitkering ineens en periodieke betaling, bij de ambtenaar of bij de directie van het fonds liggen?

Artikelen P 1 t/m P 5. Vele leden had het wel enigszins bevreemd, dat de Regering in de memorie van antwoord aan de Tweede Kamer (blz. 13, linkerkolom) zonder meer stelt, dat het huidige systeem van aanwijzing van geneeskundigen goed heeft voldaan.

Deze zienswijze van de Regering wordt echter, naar de mening van deze leden, niet door de ervaringen gedekt; zij dachten hierbij vooral aan de zeker niet zeldzaam optredende omstandigheid, dat de Pensioenraad een ambtenaar — na geneeskundige keuring — geschikt verklaart voor zijn betrekking, doch de keuringsarts van de Raad van Arbeid dezelfde ambtenaar zelfs voor 100 pct. arbeidsongeschikt verklaart.

Het zou méér in het belang van de Overheid en van de ambtenaar zijn, indien de geneeskundige keuring zou geschieden door een commissie van drie geneeskundigen, waarvan één lid, aan te wijzen door de tak van overheidsdienst waartoe de ambtenaar behoort, één lid door de ambtenaar zelf en één lid door de directie van het pensioenfonds. Zo zal dan b.v. de gemeentelijke overheid in de gelegenheid zijn een geneeskundige van de gemeentelijke geneeskundige- en gezondheidsdienst (gemeentearts) en de ambtenaar de behandelende huisarts c.q. specialist aan te wijzen.

In het algemeen wordt ook de behoefte gevoeld, zo merkten dezelfde leden nog op, aan de vaststelling van een termijn, binnen dewelke een aangevraagde keuring moet plaatsvinden, en een beslissing door het ter zake bevoegde orgaan — nu de Pensioenraad, straks, zo het ontwerp kracht van wet mocht verkrijgen, de directie — moet worden genomen.

Artikel U 15. Sommige leden vestigden er de aandacht op, dat, krachtens de bepaling van het eerste lid van dit artikel, rechten, verkregen onder vigeur van de Pensioenwet 1922, zullen worden aangetast. Zij waren van oordeel, dat aantasting van deze rechten als ongewenst dient te worden gekwalificeerd.

Artikel U 21. Dezelfde leden stelden de vraag, om welke redenen in dit artikel uitsluitend wordt genoemd de middelsom, welke het gemiddelde is van de laatste tien berekeningsgrondslagen. Ware het niet juist geweest hierbij ook de middelsom, welke het gemiddelde is van de laatste drie berekeningsgrondslagen, te betrekken?

Deze leden achtten het minder juist, dat door een kleine wijziging in de ontslagdatum, b.v. in plaats van 31 december, 2 januari daaraanvolgende, het ouderdomspensioen wordt beïnvloed.

Vastgesteld 7 december 1965.

VAN DIJKEN
TEIJSSSEN
VAN DE VLIET (voorzitter)
TROOSTWIJK
KNOTTNERUS.